

СМОРЖЕВСЬКА Оксана⁴³

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна

ORCID: 0000-0002-3162-7012

E-mail: smorzhevskao@knu.ua

КУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ (НА ПРИКЛАДІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ»)

У доповіді зосереджено увагу на інтерпретації творів образотворчого мистецтва. Це відбувається через призму біографічних відомостей про митця та історико-культурні умови, які впливали на написання твору. Продемонстровано важливість культурної компетентності для вчителів історії. Наголошено на її практичному значенні в умовах глобалізованого полікультурного світу.

***Ключові слова:** інтерпретація твору образотворчого мистецтва, культурна компетентність, середня школа, художня культура.*

***Cultural Competence of Future History Teachers (on the Example of Teaching the Educational Discipline «Art Culture in a Secondary School»).** The report focuses on the interpretation of works of fine art. This happens through the prism of biographical information about the artist and the historical and cultural conditions that influenced the writing of the work. The importance of cultural competence for history teachers is demonstrated. Its practical significance in the conditions of the globalized multicultural world is emphasized.*

***Keywords:** Interpretation of a Work of Fine Art, Cultural Competence, Secondary School, Artistic Culture.*

Вступ. Художня культура в шкільній освіті – важлива складова формування та розвитку естетичних смаків, уподобань шляхом засвоєння культурних здобутків людства через вивчення історії різних видів художньої творчості (літератури, музики, образотворчого мистецтва, пластики, архітектури, народного мистецтва). Вивчення художньої культури неможливе без розуміння та усвідомлення культурного різноманіття як сучасного світу, так і упродовж всього історико-культурного розвитку людства.

Мета, методи і підходи. Нормативна дисципліна «Художня культура в середній школі» є складовою циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», які обрали спеціалізацію «Історична дидактика». Ця дисципліна безпосередньо пов'язана з курсами «Основи шкільної історичної освіти» та «Історія української та зарубіжної культури».

Основні результати. Важливим є інтегративний підхід, що передбачає вивчення взаємодії різних видів художньої культури і пошуку міжпредметних зв'язків інших освітніх галузей та зв'язку художньої культури в середній школі із

⁴³ ©СМОРЖЕВСЬКА Оксана (SMORZHEVSKA Oksana)

соціокультурним середовищем. Необхідно виховувати здатність і вміння практично застосовувати теоретичні знання шляхом створення власного творчого продукту задля розвитку особистих мистецьких здібностей та естетичних вподобань, сприяти формуванню ключових компетентностей, насамперед культурної та соціальної, а також розв'язати таке завдання, як збагачення емоційно-естетичного досвіду студентів і студенток та особистісного розуміння мистецьких цінностей. Важливо формувати вміння бачити й розуміти, інтерпретувати людину через твори художньої культури, через мистецьку спадщину людства. Тому під час лекцій та семінарських занять особливу увагу варто приділяти інтерпретації творів образотворчого мистецтва крізь призму історичного контексту. Для прикладу можна використати:

- ❖ «Портрет мого батька» – робота юного Сальвадора Далі, 1921 р.;
- ❖ «Портрет мого померлого брата» - робота Сальвадора Далі, 1963 р.
- ❖ «Анжелос» («Молитва задля врожаю картоплі») — картина французького художника Франсуа Мілле, написана у 1857 р.;
- ❖ «Христос в Гетсиманському саду» - робота Поля Гогена, 1889 р.;
- ❖ «Моління про Чашу або Агонія в Саду» – Джованні Белліні, 1459–1465 рр.

Такий підхід у вивченні художньої культури сприяє формуванню культури почуттів та емоційного інтелекту засобами художньої культури, посилює зв'язок мистецтва з природним, культурним та соціальним середовищем людини.

Висновки. Поєднання вербальних і візуальних способів донесення інформації під час інтерпретації твору образотворчого мистецтва позитивно позначається на вдосконаленні культурної компетентності майбутніх вчителів історії. Культурна компетентність є здатність людини взаємодіяти з іншими людьми, що є носіями різних культур, та має такі компоненти: розуміння власних культурних традицій; знання різних культурних традицій і світоглядів; ставлення до культурних відмінностей; міжкультурні навички. Практичне значення культурної компетентності передбачає вміння комунікувати з людьми через культуру (знання мов, художніх традицій, релігійного різноманіття, історії та географії і т. ін).

Список використаних джерел:

1. Смержевська О. Навчально-методичний комплекс з предмету «Художня культура в середній школі» для бакалаврів денної форми навчання. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2021. 46 с.

References:

1. Smorzhevska O. Navchalno-metodychnyi kompleks z predmetu «Khudozhnia kultura v serednii shkoli» dlia bakalavriv dennoi formy navchannia. Kyiv : TsP «KOMPRYNТ», 2021. 46 s.